

VUOSIKERTOMUS 2025

Autismiyhdistys PAUT ry

1. Yhdistyksen esittely

Autismiyhdistys PAUT ry toimii autismikirjon ihmisten ja heidän läheistensä tukena Uudellamaalla. Yhdistyksen tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja hyvinvointia sekä rakentaa yhteiskuntaa, jossa jokainen voi elää omana itsenään ja osallistua täysipainoisesti.

PAUT tarjoaa vertaistukea, yhteisöllistä toimintaa, tietoa sekä vaikuttamistyötä autismikirjon ihmisten ja heidän perheidensä arjen tueksi. Yhdistys kokoaa yhteen autismikirjon ihmisiä ja heidän läheisiään sekä luo turvallisia kohtaamispaikkoja, joissa kokemuksia voidaan jakaa ja yhteisöllisyyttä vahvistaa.

Yhdistyksen visiona on yhteiskunta, joka on avoin, saavutettava ja mukaan ottava kaikille. PAUT vaikuttaa aktiivisesti palveluihin, asenteisiin ja rakenteisiin, jotta autismikirjon ihmisten tarpeet tunnustetaan ja huomioidaan paremmin.

Uudellamaalla autismikirjon ihmisiä ja heidän perheitään on suuri määrä, minkä vuoksi tarve vertaistuelle, tiedolle ja yhteisöllisyydelle on merkittävä. Jokainen jäsen, vapaaehtoinen ja yhteistyökumppani on tärkeä osa yhdistyksen toimintaa ja vaikuttavuutta.

2. Toimintaympäristö ja vuosi 2025

Vuosi 2025 oli Autismiyhdistys PAUT ry:lle rakenteellisesti merkittävä murrosvuosi. Yhdistys kohtasi vuoden aikana merkittäviä rahoitushaasteita, joiden seurauksena toiminnanjohtajan ja järjestöyöntekijän palvelussuhteet päättyivät. Viestintäsuunnittelija lomautettiin ja oli vuoden päättyessä edelleen lomautettuna. Henkilöstömuutosten taustalla vaikutti sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoitusympäristön kiristyminen, joka on koskettanut laajasti koko järjestökenttää.

Rakenteellisista muutoksista huolimatta yhdistys jatkoi toimintaansa keskeytyksettä vapaaehtoisvoimin. Tämä korosti jäsenistön ja vapaaehtoisten vahvaa sitoutumista yhdistyksen perustehtävään sekä yhteisön kykyä kantaa vastuuta muuttuneissa olosuhteissa.

Vuosi vahvisti käsitystä siitä, että PAUTin toiminnan keskeinen voimavara on aktiivinen jäsenistö, sitoutuneet vapaaehtoiset sekä vahva vertaisyhteisö. Haasteellisesta toimintaympäristöstä huolimatta yhdistys säilytti toimintakykynsä ja jatkoi perustehtävänsä toteuttamista.

3. Toiminta vuonna 2025

3.1 Vertaistapaamiset ja säännöllinen ryhmätoiminta

PAUT järjesti vuoden 2025 aikana säännöllisiä vertaistapaamisia eri kohderyhmille: autismikirjon nuorille, lapsille, vanhemmille ja perheille. Vertaistoiminta muodosti yhdistyksen toiminnan keskeisen ytimen ja tarjosi osallistujille mahdollisuuden kokemusten jakamiseen, keskinäisen ymmärryksen rakentamiseen sekä arjen voimavarojen vahvistamiseen.

Toimintakalenterissa toistuivat säännöllisesti muun muassa PAUTin keilausvuoro Talin keilahallissa, Siltamäen autismiystävällinen perheuinti sekä Mukavaa meininkiä perheille Metropoliasa -tapahtumat. Viimeksi mainittu järjestettiin yhteistyössä Kehitysvammatuki 57 ry:n ja Metropolia ammattikorkeakoulun fysioterapia- ja sosiaalialan opiskelijoiden kanssa. Tapahtumat olivat osallistujille maksuttomia tai kustannuksiltaan erittäin edullisia, ja niiden toteutuksessa huomioitiin osallistujien yksilölliset tarpeet sekä saavutettavuus.

Säännöllisten tapahtumien lisäksi toimintakalenterissa toistuivat vanhemmille suunnatut vertaistukiryhmät eri puolilla Uuttamaata. Yhdistys järjesti vertaistukitoimintaa Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Raaseporissa, mikä mahdollisti toiminnan saavutettavuuden eri alueilla asuville perheille. Vanhemmille suunnatut ryhmät tarjosivat mahdollisuuden kokemusten jakamiseen, tiedon saamiseen sekä keskinäiseen vertaistukeen arjen haastavissa tilanteissa.

Vertaistoiminta loi osallistujille konkreettisia mahdollisuuksia kokemusten jakamiseen, vertaistuen saamiseen sekä sosiaalisten suhteiden vahvistamiseen hyväksyvässä ja turvallisessa ilmapiirissä.

Erityisen merkittävä saavutus vuonna 2025 oli autismikirjon nuorten toimintakalenterin voimakas kasvu. Nuorten säännölliset tapaamiset järjestettiin Helsingin seudun erilaiset oppijat ry:n (HERO) tiloissa osoitteessa Mannerheimintie 44. Vuoden aikana ryhmässä kävi yhteensä 82 nuorta, ja uusia osallistujia liittyi mukaan tasaisesti koko vuoden ajan.

Nuorten toiminta havainnollisti autismikirjon moninaisuutta käytännössä. Hyvin erilaisista taustoista ja toimintaprofiileista tulevat nuoret osallistuivat toimintaan luontevasti omana itsenään. Ryhmä tarjosi turvallisen ja hyväksyvän yhteisön, jossa erilaisuus nähtiin luonnollisena osana yhteisöä.

Toiminnan merkitys näkyi erityisesti siinä, että nuorille muodostui paikka säännölliselle kohtaamiselle, yhteisöllisyydelle ja osallisuuden kokemukselle. Ryhmä vastasi selkeään tarpeeseen tarjota autismiystävällinen ympäristö, jossa osallistujat voivat toimia omista lähtökohdistaan käsin ilman ulkopuolisia suorituspaineita.

3.2 Yhteiset aktiviteetit ja elämykselliset tapahtumat

Säännöllisten vertaistapaamisten ohella PAUT järjesti vuonna 2025 elämyksellisiä yhteisiä aktiviteetteja, joiden tavoitteena oli vahvistaa yhteisöllisyyttä, tuottaa osallisuuden kokemuksia ja tarjota jäsenistölle mahdollisuuksia jaettuihin positiivisiin kokemuksiin.

- Tallinnan risteily: yhdistyksen järjestämä yhteinen merimatka, johon sisältyi myös vierailu Tallinnan merimuseossa. Matka tarjosi osallistujille ainutlaatuisen mahdollisuuden viettää pidennettyä aikaa vertaisyhteisössä sekä kokea yhdessä tutusta arjesta poikkeavaa ympäristöä ja sisältöä
- Fazer-vierailukäynti: tutustumiskäynti Fazerin toimintaan; tapahtuma tarjosi aistillisesti rikkaan kokemuksen ja herätti laajaa kiinnostusta osallistujien keskuudessa
- Isien saunailta Bar Loosisterissa: rento vertaistuellinen ilta, jossa isät pääsivät jakamaan kokemuksiaan ja vahvistamaan yhteisöllisyyttä epämuodollisessa ympäristössä Bar Loosister

Yhteiset aktiviteetit vahvistivat osallisuuden kokemusta ja loivat jäsenistölle merkityksellisiä muistoja turvallisessa ja vertaistuellisessa seurassa.

3.3 Aistit avoinna -tapahtuma

Alkuvuodesta 2025 PAUT osallistui Aistit avoinna -tapahtumaan, jossa yhdistyksellä oli oma pinssien teko -piste. Tapahtuma tarjosi yhdistykselle näkyvyyttä keskeisessä kohderyhmätapahtumassa ja mahdollisti suoran vuorovaikutuksen potentiaalisten uusien jäsenten ja kiinnostuneiden perheiden kanssa. Piste herätti runsaasti kiinnostusta ja edisti merkittävästi yhdistyksen tunnettuutta Uudenmaan autismiyhteisössä.

3.4 Koulutustoiminta

Koulutustoiminta on yksi PAUTin keskeisimmistä vaikuttamisen välineistä. Vuonna 2025 koulutuksia järjestettiin yhteistyössä Espoon Monikulttuuriset lapset ja nuoret ry:n (Mokula) kanssa, mikä mahdollisti laajemman osallistujapohjan ja monikulttuurisen näkökulman autismikirjon perheiden arjen teemoihin.

Koulutusaiheet muodostuivat suoraan osallistujien tunnistamista tarpeista: autismikirjon lasten ja nuorten elämä, neurovähemmistöperheen arki, oikeudet palveluihin sekä yhteiskunnan rakenteiden aiheuttamat kuormitustekijät. Osa koulutuksista toteutettiin verkon välityksellä ja yksi Espoon yhteisötoimintalalla. Koulutuksissa hyödynnettiin yhdistyksen hallituksen aktiivien asiantuntemusta.

4. Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyö on PAUTin strateginen ydintoiminto, jolla pyritään rakenteellisiin muutoksiin autismikirjon henkilöiden aseman parantamiseksi palvelujärjestelmässä ja yhteiskunnassa laajemmin. Vuonna 2025 vaikuttamistyötä toteutettiin henkilöstövajeesta huolimatta monipuolisesti eri tasoilla.

Institutionaalisella tasolla PAUT oli edustettuna useissa Uudenmaan toiminta-alueen vammaisneuvostoissa sekä Uudenmaan vammaisjärjestöjen vaikuttajaverkostossa. Kansallisella tasolla yhdistys toimi eduskunnan Nepsy-verkoston asiantuntijajäsenenä, mikä mahdollisti vaikuttamisen suoraan lainsäädäntötyöhön. Lisäksi PAUT kuului autismiystävälliseen toimikuntaan, joka myöntää Autismiystävällisyys-sertifikaatteja ja kehittää autismikirjon huomioivia toimintakäytäntöjä eri organisaatioille.

Koulutusyhteistyö tulevien sote-ammattilaisten kanssa muodosti keskeisen osan PAUTin vaikuttamistyötä. Yhteistyötä tehtiin Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa, ja opiskelijat järjestivät yhdistyksen kohderyhmälle erilaisia aktiviteetteja ja mukavaa yhteistä tekemistä. Toiminta toteutui rennossa ja vuorovaikutteisessa ilmapiirissä, jossa opiskelijat pääsivät kohtaamaan perheitä ja autismikirjon lapsia käytännön tilanteissa. Monelle opiskelijalle tämä oli ensimmäinen suora kontakti kohderyhmään, ja molemminpuolinen oppiminen kehittyi toiminnan myötä. Tapahtumat kehittyivät myös toistojen myötä sujuvammiksi ja toimivammiksi, kun ymmärrys lisääntyi.

Opinnäytetyöyhteistyöstä keskusteltiin useaan otteeseen, mutta niitä ei voitu toteuttaa resurssisyistä.

Ruohonjuuritasolla yhdistyksen vapaaehtoiset osallistuivat alueellisiin verkostoihin sekä laativat kannanottoja ja lausuntoja palvelujärjestelmää koskevista kysymyksistä.

5. Yhteistyö ja verkostot

Verkostoituminen ja kumppanuudet ovat PAUTille strateginen välttämättömyys, erityisesti tilanteessa, jossa omat henkilöstöresurssit ovat rajalliset. Vuonna 2025 yhdistys panosti järjestelmällisesti suhteiden ylläpitämiseen ja uusien yhteistyömuotojen kehittämiseen.

5.1 Yhteistyökumppanit vuonna 2025

Yhdistys teki monimuotoista yhteistyötä 11 eri järjestön ja yhteisön kanssa:

- Espoon monikulttuuriset lapset ja nuoret ry (Mokula) — yhteiskoulutuksia
- Helsingin seudun erilaiset oppijat ry (HERO) — nuorten toimintakalenterin tilat
- Kehitysvammaisten palvelusäätiö
- Mahdollisuus Lapselle ry
- Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
- Kehitysvammatuki 57 ry — Mukavaa meininkiä perheille Metropoliassa -yhteistyö
- Suomen uusperheiden liitto ry
- Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto ry
- Autismiliitto
- Vantaan järjestörinki ry
- Autismisäätiö

5.2 Jäsenyydet

Yhdistys kuului seitsemään valtakunnalliseen ja alueelliseen kattojärjestöön:

- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Hali ry
- Hyte ry
- Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto ry
- Vantaan järjestörinki ry
- Suomen Paralympiakomitea ry
- Vammaisperheyhdistys Jaatinen ry

6. Hallinto ja henkilöstö

Autismiyhdistys PAUT ry:n hallinto toteutettiin yhdistyksen sääntöjen, yhdistyslain (503/1989) sekä hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti. Yhdistyksen asioista vastasi yhdistyksen kokouksessa valittu hallitus, jonka tehtävänä oli järjestää hallinto, valvoa toimintaa sekä seurata ja arvioida yhdistyksen hankkeiden etenemistä.

Vuoden 2025 alussa yhdistyksessä työskenteli kolme henkilöä: toiminnanjohtaja, järjestöyöntekijä sekä viestintäsuunnittelija. Rahoituspohjan kaventumisen vuoksi kaksi palvelussuhdetta päätettiin vuoden aikana. Viestintäsuunnittelija on edelleen lomautettuna. Yhdistyksen kirjanpidosta vastasi Tilitoimisto Leerma Oy.

7. Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta muodosti vuonna 2025 yhdistyksen toiminnallisen ytimen ja mahdollisti kaiken toiminnan jatkumisen. Vapaaehtoisten rooli laajeni henkilöstömuutosten myötä poikkeuksellisen keskeiseksi: he kantoivat vastuun toiminnan suunnittelusta, organisoinnista ja toteutuksesta.

Vapaaehtoiset toimivat vertaistukiryhmien vetäjinä sekä tapahtumien ideoijina, suunnittelijoina ja toteuttajina.

Yhdistys tuki vapaaehtoisiaan pitämällä säännöllistä yhteyttä ja tarjoamalla hallituksen toimesta käytännön tukea vapaaehtoistehtävissä. Tukea annettiin ensisijaisesti arjen tilanteissa ja tehtävien yhteydessä esiin nousseisiin kysymyksiin, ja vapaaehtoisten kanssa käytiin jatkuvaa vuoropuhelua toiminnan sujuvuuden varmistamiseksi. Erillisiä koulutuksia tai vapaaehtoisten yhteisiä tapaamisia ei ehditty järjestää.

8. Rahoitus

Yhdistys rahoitti vuoden 2025 toimintaansa useiden eri rahoituslähteiden kautta: jäsenmaksutulot, Vantaa–Keravan hyvinvointialueen toiminta-avustus, Helsingin kaupungin yleisavustus, Helsingin kaupungin nuorisoavustus sekä KOT-Säätiön apuraha. Monilähtöinen rahoitusmalli on yhdistykselle välttämätön haavoittuvuuden vähentämiseksi.

Toiminnan kustannukset pidettiin minimissä, sillä käytännön työ toteutettiin vapaaehtoisvoimin. Tämä kompensoi rahoituspuutteen ja mahdollisti monipuolisen toiminnan jatkumisen.

9. Yhteenveto ja kiitokset

Vuosi 2025 osoitti Autismiyhdistys PAUT ry:n toiminnan perustuvan kestäväälle arvopohjalle ja vahvalle yhteisölle. Rahoituskriisi ja henkilöstövähennykset olisivat voineet lamauttaa toiminnan - sen sijaan yhdistys sopeutui, uudelleenorganisoi ja jatkoi perustehtävänsä vapaaehtoisvoimin.

Vuoden mittaan tavoitettiin merkittävä määrä autismikirjon henkilöitä ja heidän läheisiään: nuorten ryhmässä kävi 82 nuorta, säännölliset tapahtumat kokosivat perheitä ja yksilöitä yhteen viikoittain, ja koulutukset levittivät tietoa sekä vahvistivat osallistujien toimijuutta. Yhdistyksen vaikuttamistyö jatkui kaikilla kolmella tasolla - paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti.

Autismiyhdistys PAUT ry esittää lämpimät kiitoksensa kaikille vapaaehtoisille, yhteistyökumppaneille, jäsenille ja rahoittajille, jotka mahdollistivat toiminnan vuonna 2025.